

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2352-19

meddelad i Stockholm den 3 mars 2020

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 19 februari 2019 i mål nr 9066-18

SAKEN

Sjukpenning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och fastställer förvaltningsrättens beslut.

Dok.Id 213410

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

1. Försäkringskassan ska avvisa en ansökan om en socialförsäkringsförmån om den är så ofullständig att den inte kan läggas till grund för någon prövning i sak.
2. Ett grundbeslut som Försäkringskassan har meddelat ska omprövas av myndigheten om den som berörs begär det. Detta gäller även ett beslut om avvisning som grundas på att ansökan är ofullständig. Omprövning får inte ske på nytt av en fråga som avgjorts efter omprövning.
3. Den enskilde får inte överklaga ett grundbeslut innan det har omprövats. Ett överklagande av ett sådant beslut innan det har omprövats ska anses som en begäran om omprövning.
4. Försäkringskassan beslutade att avvisa en ansökan om sjukpenning av AA på grund av att han inte hade lämnat in ett fullständigt läkarintyg. Sedan AA begärt omprövning av detta beslut prövades hans ansökan i sak. Denna prövning utmynnade i att Försäkringskassan beslutade att han inte hade rätt till sjukpenning. Efter det att AA överklagat Försäkringskassans andra beslut överlämnade Försäkringskassan överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.
5. Förvaltningsrätten avvisade överklagandet och överlämnade det till Försäkringskassan för handläggning samt uttalade följande. Såvitt framkommer av handlingarna i målet har Försäkringskassan prövat AAs ansökan om sjukpenning i sak en gång och någon omprövning av det beslutet har inte kommit till stånd. Förvaltningsrätten är därmed förhindrad att pröva AAs skrivelse som ett överklagande. Hans skrivelse bör i stället anses som en begäran om omprövning.

DOM

Mål nr
2352-19

6. Efter överklagande av Försäkringskassan undanröjde Kammarrätten i Stockholm förvaltningsrättens avgörande och visade målet åter till förvaltningsrätten för ny handläggning. Kammarrätten konstaterade att ett beslut om avvisning på grund av att ansökan är ofullständig inte är undantaget från kravet på omprövning. Försäkringskassans andra beslut utgjorde ett omprövningsbeslut och enligt kammarrätten finns det inte någon möjlighet för Försäkringskassan att ompröva ett sådant beslut.

YRKANDEN M.M.

7. *Försäkringskassan* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens avgörande och fastställa förvaltningsrättens beslut samt anföra följande. En enskild som klagat på ett beslut av Försäkringskassan ska alltid ha rätt att få beslutet omprövat, oavsett om beslutet avser en fråga av formell eller saklig karaktär. En omprövning av ett avvisningsbeslut innebär att Försäkringskassan prövar om avvisningen var riktig. Om Försäkringskassan samtidigt med denna omprövning prövar frågan i sak bör den prövningen anses ha skett i ett grundbeslut vilket i sin tur kan omprövas.
8. AA har inte yttrat sig.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

9. Frågan i målet är om Försäkringskassan sedan myndigheten ändrat ett avvisningsbeslut genom omprövning och prövat en ansökan i sak är skyldig att ompröva det sistnämnda beslutet.

Rättslig reglering m.m.

10. Av 110 kap. 10 § första stycket socialförsäkringsbalken framgår att Försäkringskassan ska avvisa en ansökan om den är så ofullständig att den inte kan läggas till grund för någon prövning i sak.
11. I 113 kap. 7 § första stycket anges att Försäkringskassan ska ompröva ett beslut som har fattats av myndigheten om det skriftligen begärs av en enskild som beslutet angår. Av andra stycket framgår att omprövning inte får avse en fråga som har avgjorts efter omprövning.
12. Försäkringskassans beslut får enligt 113 kap. 10 § första stycket överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Ett beslut får dock enligt andra stycket inte överklagas av en enskild innan beslutet har omprövats enligt 7 §. En enskilds överklagande av ett sådant beslut innan beslutet har omprövats ska anses som en begäran om omprövning enligt nämnda paragraf.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

13. En begäran om omprövning av ett beslut innebär att Försäkringskassan ska göra en ny fullständig prövning av den fråga som beslutet avser. Först därefter får beslutet överklagas till domstol. Syftet är att tyngdpunkten i ärendehanteringens ska ligga hos myndigheten (prop. 2008/09:200 s. 578 f.).
14. Försäkringskassans beslut att avvisa AAs ansökan om sjukpenning innebär att Försäkringskassan utan att pröva hans ansökan i sak skiljde sig från ärendet. I det nu aktuella beslutet har Försäkringskassan dels omprövat detta beslut, dels prövat AAs ansökan i sak och avslagit den. Ansökan har således bara en gång prövats i sak av Försäkringskassan.

DOM

Mål nr
2352-19

15. Av det anförda följer att Försäkringskassan skulle ha omprövat avslagsbeslutet med anledning av AAs överklagande i stället för att lämna över överklagandet till förvaltningsrätten. Kammarrättens dom ska således upphävas och förvaltningsrättens beslut fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Margit Knutsson, Svante O. Johansson, Mahmut Baran och Helena Rosén Andersson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Maria Rydell.